

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่สำรวจภูธร ว่าเป็นปัจจุบัน สำหรับเจ้าหน้าที่สำรวจภูธร ได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการที่สถานีตำรวจนครบาลวังน้ำเขียว ปัจจุบัน จังหวัดมหาสารคามระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ.2557 ถึง ธันวาคม พ.ศ.2557 จำนวนทั้งสิ้น 1,300 คน (สถานีตำรวจนครบาลวังน้ำเขียว พ.ศ. 2557: 3)

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการที่สถานีตำรวจนครบาลวังน้ำเขียว ปัจจุบัน จังหวัดมหาสารคามระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ.2557 ถึง เดือนมกราคม พ.ศ.2558 จำนวน 400 คน โดยใช้สูตรของทารโยวามาน ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดยที่ N = จำนวนประชากรทั้งหมด

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิด

รายการคำนวณ

$$n = \frac{1,300}{1 + 1,300(0.05)^2}$$

$$n = \frac{1,300}{1,300 \times 0.00255}$$

$$n = \frac{1,300}{3.255}$$

$$N = 400$$

2.2 ผู้ศึกษาใช้วิธีการแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) สุ่มตัวอย่างจากประชากรเป้าหมายที่ถูกแบ่งออกเป็นส่วนๆ ตามโควตาที่กำหนดการที่ผู้วิจัยได้มีการกำหนดตัวแปรควบคุมโควตาที่ใช้ในการศึกษา โดยกำหนดสัดส่วนของตัวแปรควบคุมโควตาในประชากรและเลือกตัวอย่างจากประชากรตามสัดส่วนที่ได้มีการกำหนดไว้ เช่น ในการวิจัยเรื่องความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลปีบุรุษ อำเภอวังปีบุรุษ จังหวัดมหาสารคาม พบร่วมกับศูนย์และเพศหญิงมาใช้บริการในระดับที่เท่าๆ กัน ดังนั้นผู้วิจัยก็จะต้องกำหนดสัดส่วนของเพศชายและเพศหญิงในกลุ่มตัวอย่างให้เท่ากัน

2.3 ผู้ศึกษาใช้วิธีการแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยจะกำหนดหน่วยตัวอย่างจากสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยบังเอิญพบหรือไม่เฉพาะเจาะจง แต่ก็ถือว่ามีลักษณะเบื้องต้นบางประการที่สอดคล้องกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ หรือเสือกบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด หาได้ง่ายที่สุดเป็นตัวอย่างเพื่อให้ประหยัดเวลา แรงงาน และงบประมาณ(Bailey.1987 : 93)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษารั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลรั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่สำรวจสถานีสำรวจภูมิศาสตร์ ประจำปีปัจุบัน สำหรับมาตราการประเมินค่าที่ใช้ในแบบสอบถามนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อารชีพ และงานที่ใช้บริการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่สำรวจสถานีสำรวจภูมิศาสตร์ประจำปัจุบัน สำหรับมาตราการประเมินค่า (Rating Scale) ได้แก่ ด้านการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบด้านระบบการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่และด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการของเจ้าหน้าที่สำรวจสถานีสำรวจภูมิศาสตร์ประจำปัจุบัน สำหรับมาตราการประเมินค่าที่ใช้ในแบบสอบถาม เป็นแบบปลายเปิด (Open end Question)

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษารั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert ที่มีการใช้คะแนนแบบเดียวกันทุกข้อ โดยกำหนดให้แต่ละข้อมีคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 (ตามลักษณะการตอบ ความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่สำรวจสถานีสำรวจภูมิศาสตร์ประจำปัจุบัน สำหรับมาตราการประเมินค่าที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด) ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และองค์ประกอบที่จะทำให้ทราบถึง ความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่สำรวจสถานีสำรวจภูมิศาสตร์ประจำปัจุบัน สำหรับมาตราการประเมินค่าที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้า ผิสระตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

3. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผู้ศึกษาดำเนินการดังนี้

3.1 นำร่างแบบสอบถามมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาระบุค้นคว้าอิสระตรวจแก้ไขและเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงให้มีความเหมาะสม ถูกต้องของแบบสอบถาม

3.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความครอบคลุม ความถูกต้องที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องของของแบบสอบถาม (Format) และการใช้ภาษา (Wording) เพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยการหาค่า IOC (Index of congruence) ตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าແນ່ໃຈວ່າຂໍ້ຄໍາມີວັດໄດ້ຕຽງກັບນິຍາມສັພົບ

ให้คะแนน 0 ถ้าໄຟແນ່ໃຈວ່າຂໍ້ຄໍາມີວັດໄດ້ຕຽງກັບນິຍາມສັພົບ

ให้คะแนน -1 ถ้าແນ່ໃຈວ່າຂໍ້ຄໍາມີວັດໄດ້ໄຟຕຽງກັບນິຍາມສັພົບ

3.3 ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประกอบด้วย

3.3.1 พันตรีฯ เอกวิศวัคคี อินทรกรอุดม วุฒิการศึกษา น.ม. สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันตำราจูฐาราปีปัฐุ อำเภอวีปัฐุ จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.3.2 นายพลศักดิ์ ศรี ໂຮງ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านจอกหัว ตำบลหนองแสง อำเภอวีปัฐุ จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

3.3.3 นางยศยา คำแก้ว วุฒิการศึกษา ร.ม. สาขาวิชานิติศาสตร์(การปักครอง) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สังกัดเทศบาลตำบลหนองแสง ตำแหน่งนักวิชาการทางการศึกษา อำเภอวีปัฐุ จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญ โดยนำแบบสอบถามขึ้นที่ มีค่าเฉลี่ย IOC ตั้งแต่ 1 ขึ้นไป (ภาคผนวก ข) นำไปทดสอบ (Try out) กับประชาชนผู้มาใช้บริการที่สถานีตำราจูฐาราปีปัฐุ อำเภอวีปัฐุ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกแยกแยะข้อ โดยใช้ t-test และความเชื่อมั่นหรือความเชื่อถือของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha Coefficient) ของครอนบาก (Lec J. Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .922 (ภาคผนวก ค)

3.5 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ขอหนังสือจากคณะกรรมการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลปีปุ่น อำเภอปีปุ่น จังหวัดมหาสารคามเพื่อขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูล ขออนุญาตใช้ชื่อหน่วยงานในการศึกษาด้านคว้าอิสระ
2. ทำหนังสือขออนุญาต ผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลปีปุ่น อำเภอปีปุ่น จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอสืบค้นจากฐานข้อมูลคดี เพื่อขอที่อยู่ในการตั้งแบบสอบถามให้กับผู้รับบริการสถานีตำรวจนครบาลปีปุ่น อำเภอปีปุ่น จังหวัดมหาสารคาม ตอบแบบสอบถาม
3. เตรียมแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างพร้อมกับตรวจสอบเอกสารให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์
4. ขอความร่วมมือประชาชนที่มาใช้บริการที่สถานีตำรวจนครบาลปีปุ่น อำเภอปีปุ่น จังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยผู้ศึกษาอธิบายวิธีการกรอกแบบสอบถาม ความมุ่งหมายในการศึกษาให้ประชาชนที่มาใช้รับบริการที่สถานีตำรวจนครบาลปีปุ่น อำเภอปีปุ่น จังหวัดมหาสารคามได้ทราบ
5. ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ก่อนเก็บกลับคืน
6. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของข้อมูล เพื่อเตรียมพร้อมในการดำเนินการขั้นตอนต่อไป

การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยใช้วิธีทางสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. เมื่อได้รับแบบสอบถามแล้วนำมาสำรวจความสมบูรณ์ของการกรอก และนำแบบสอบถามทุกฉบับที่ตอบอย่างสมบูรณ์มาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของเนื้อหา แล้วนำข้อมูลที่ได้มาลงรหัสเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล
2. จัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ
3. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อใช้บรรยายลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

4. วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ สำรวจสถานีตำรวจนครบาลปีปุ่น อำเภอปีปุ่น จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ให้คะแนนแต่ละข้อ ซึ่งกำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
ระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

แบบสอบถามที่ลงทะเบียนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล แล้ว

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายความว่า มีความพึงพอใจต่อการให้บริการมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 4.51–4.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจต่อการให้บริการมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจต่อการให้บริการปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจต่อการให้บริการน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจต่อการให้บริการน้อยที่สุด

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่สำรวจสถานีตำรวจนครบาลปีปุ่น อำเภอปีปุ่น จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t -test, F-test และถ้าพบความแตกต่างใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย รายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method) ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

6. การวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการของเจ้าหน้าที่ สำรวจสถานีตำรวจนครบาลปีปุ่น อำเภอปีปุ่น จังหวัดมหาสารคาม ใช้วิธีการแยกแจงความถี่ (Frequency) และพร้อมน้ำความ (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำหลักสถิตินามาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการทดสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยหาความสอดคล้องระหว่างสอบกับความเหมาะสมของข้อคำนวณการศึกษาโดยใช้สูตร IOC (Index of Congruence) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่านิความสอดคล้องแบบสอบถาม

$\sum R$ แทน ผลรวมระหว่างคะแนนความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เข้าร่วมทั้งหมด

1.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามใช้เทคนิค Item-total Correlation โดยใช้สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

$$r_{xy} = \frac{n \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r แทนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนชุด X

$\sum Y$ แทนผลรวมของคะแนน Y

$\sum X^2$ แทนผลรวมของคะแนน X แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum Y^2$ แทนผลรวมของคะแนน Y แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum XY$ แทนผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y

n แทนจำนวนคนหรือสิ่งที่ศึกษา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

สูตร ค่าร้อยละ(Percentage)

$$\text{สูตร} \quad \text{ร้อยละ} = \frac{n \times 100}{N}$$

n = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
 N = จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3. การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ตำรวจนครบาลน้ำป่าสัก อำเภอวังบ้านป่าสัก จังหวัดมหาสารคามสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สูตรค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นการหาค่ากลางของข้อมูลที่ต้องการในการศึกษา

$$\text{สูตร ค่าเฉลี่ย } \bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

X = คะแนนค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum x$ = แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n = จำนวนข้อมูล

สูตร ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นการประมาณค่าความแตกต่างของข้อมูลแต่ละค่าเฉลี่ย โดยประมาณ นั่นคือเป็นระยะทางเฉลี่ยของการกระจายของข้อมูลสามารถหาได้จากสูตร ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(N-1)}}$$

$S.D.$ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 x^2 = ข้อมูลแต่ละตัว ยกกำลังสอง
 $\sum x^2$ = ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด ยกกำลังสอง
 N = จำนวนข้อมูล

4. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชน ต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ตำรวจนครบาลน้ำป่าสัก อำเภอวังบ้านป่าสัก จังหวัดมหาสารคามจำแนกตามเพศค่านิ่นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติทดสอบ(t-test) สามารถหาได้จากสูตร ดังนี้

จำแนกตามเพศเป็น Independent Sample t – test เป็นกลุ่มอิสระจากกัน

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{S_p^2 (\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2})}}$$

t = ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติ

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ $\bar{x}_1, \bar{x}_2$ แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1, 2

S_p^2 แทนความแปรปรวนร่วม (Pooled variance)

$$S_p^2 = \frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

n_1, n_2 แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1, 2

df แทนชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)

สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลอายุระดับการศึกษาอาชีพ และงานที่ใช้บริการการทดสอบค่า (F-test) สามารถหาได้จากสูตร ต่อไปนี้

สูตรการ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

Total sum of squares (SS_T) หาได้จาก

$$\sum_{j=1}^K \sum_{i=1}^{n_j} X_{ij}^2 - \frac{T^2}{N} \text{ หรือ } SS_T = \sum_{j=1}^K \sum_{i=1}^{n_j} (X_{ij} - \bar{X})^2$$

Between – groups sum of squares (SS_B)

$$\sum_{j=1}^K \left(\frac{T_j^2}{n_j} \right) - \frac{T^2}{N} \text{ หรือ } \sum_{j=1}^K n_j (\bar{X}_j - \bar{X})^2$$

Within – group sum of squares (SS_W)

$$\sum_{j=1}^K \sum_{i=1}^{n_j} X_{ij}^2 - \sum_{j=1}^K \left(\frac{T_j^2}{n_j} \right) \text{ หรือ } \sum_{j=1}^K \sum_{i=1}^{n_j} (X_{ij} - \bar{X}_j)^2$$

ค่า SS_T หรือ SS_B และ SS_W เมื่อหารด้วยค่าองศาอิสระ (df) ของแต่ละตัวจะหมายถึงความแปรปรวน (Mean of squares : MS) โดยมี $df_T = N - 1$, $df_B = K - 1$ และ $df_W = N - K$ เมื่อ N คือจำนวนข้อมูลหรือกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดและ K คือจำนวนกลุ่ม

สูตรการคำนวณตามวิธีการของ Scheffe

$$CV_d = \sqrt{(k-1)(F_\alpha)(MS_W)\left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j}\right)}$$

K = แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

F_α = แทนค่าวิกฤต F ที่ระดับนัยสำคัญ α ซึ่งเป็นจากตารางค่าวิกฤต F

MS_W = แทนความแปรปรวนภายในกลุ่ม ที่คำนวณไว้แล้ว
ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน

n_i, n_j = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่นำมาเรียงเทียบกัน

CV_d = ค่าที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินความแตกต่าง
ระหว่างค่าเฉลี่ยแต่ละคู่ กล่าวคือค่าเฉลี่ย 2 ค่า
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็ต่อเมื่อ
ค่าเฉลี่ย 2 ค่านั้นมีค่าความแตกต่างมากกว่า
หรือเท่ากับค่า CV_d